

REPUBLIKA KOSOVO
MINISTARSTVO ADMINISTRACIJE
LOKALNE SAMOUPRAVE

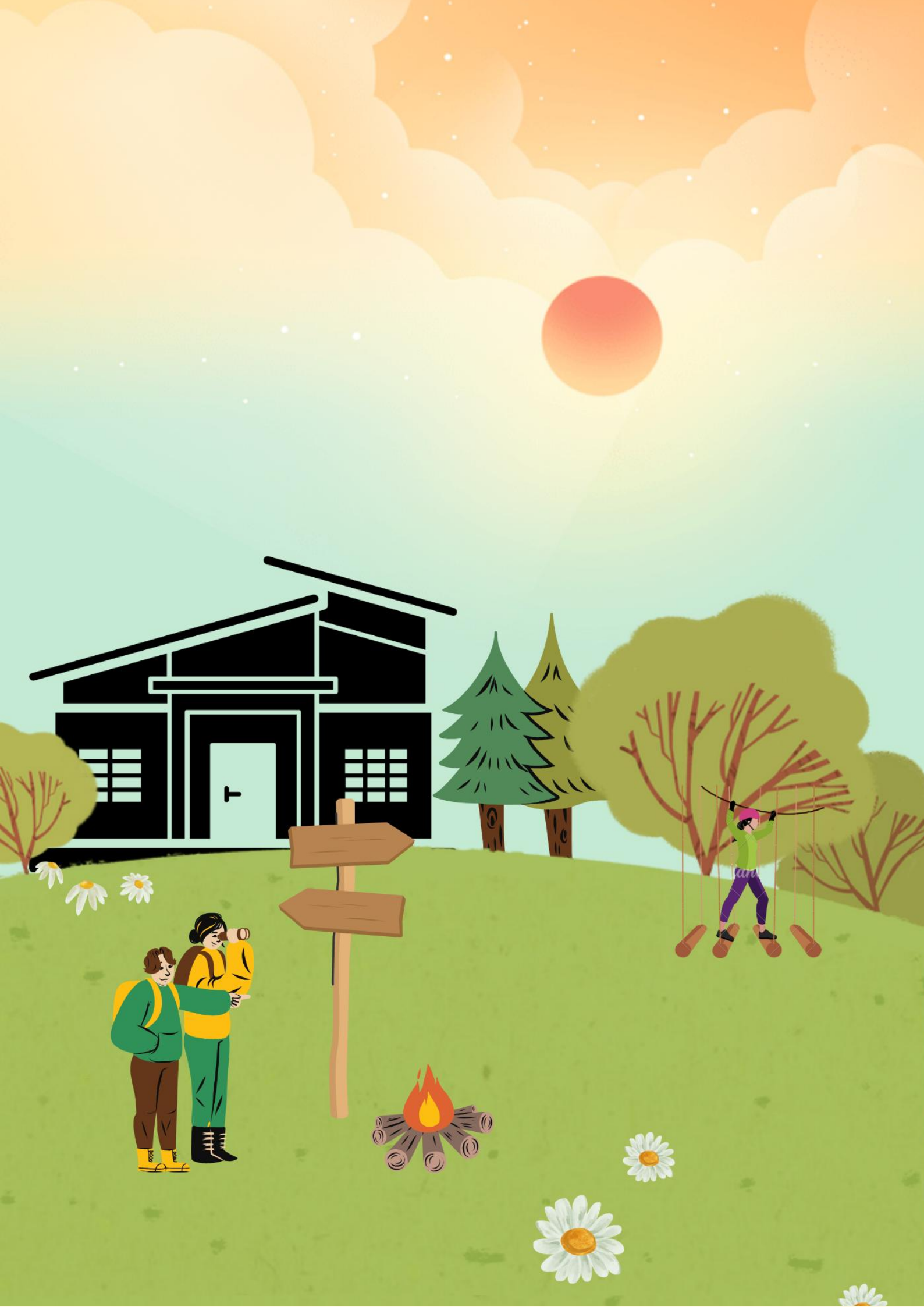

KOSOVO LOCAL
GOVERNMENT
INSTITUTE

SOCIJALNA REVIZIJA

OPŠTINA RANILUG
JANUARA, 2025

SADRŽAJ

O KLGI - KOSOVSKI INSTITUT ZA LOKALNU SAMOUPRAVU	7
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave (MALS)	7
UVOD	8
PROFIL OPŠTINE	9
KONCEPTI SOCIJALNOG AUDITA	10
PROCES SOCIJALNOG AUDITA	11
Prvi sastanak- Osnivanje Grupe za socijalni audit u Ranilugu	11
IZVRŠNI REZIME	13
METODOLOGIJA	14
O PROJEKTIMA	15
GLAVNE NALAZE	16
PREPORUKE	18
KOMENTARI OPŠTINE	19
LISTA GRUPE DRUŠTVENOG AUDITA	21

O KLGI - KOSOVSKI INSTITUT ZA LOKALNU SAMOUPRAVU

KLGI je osnovan 2008. godine, baziran na međunarodnim modelima organizacija. Kosovski institut za lokalnu samoupravu (KLGI - Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu), je profesionalna organizacija posvećena poboljšanju i jačanju lokalne uprave na Kosovu.

Instituti teži da doprinosi kontinuitetu reformskih procesa u pitanjima lokalne uprave i unapredi decentralizovani sistem uprave, sa posebnim naglaskom na povećanje odgovornosti i razvoj kapaciteta na opštinskom nivou.

Fokus KLGI-ja je na demokratskoj konsolidaciji i dobrom funkcionisanju lokalnih institucija u vezi sa savremenim praksama i trendovima. U tom kontekstu, KLGI je aktivan kroz istraživanja, zagovaranje, mreže, savetovanje o javnim politikama, jačanje kapaciteta i druge oblike podrške za lokalnu upravu.

Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave (MALS)

Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave (MALS) je institucija državne administracije Republike Kosovo, osnovana 2004. godine. Svoje funkcije MALS vrši na osnovu Ustava i Zakona br. 03/L-040 o lokalnoj samoupravi.

Tokom tih godina, MALS je direktno učestvovao u procesu reforme lokalne vlasti, odnosno proširenju procesa decentralizacije u zemlji, obezbeđivanju dovoljno nadležnosti za lokalnu vlast i njihovoj primeni u skladu sa Ustavom i važećim zakonodavstvom.

MALS sprovodi politiku afirmacije prava opština u regulisanju javnih pitanja, stvaranju dovoljanih kapaciteta opština da obavljaju svoju delatnost u skladu sa principima zakonitosti, supsidijarnosti, transparentnosti, efikasnosti, efektivnosti i drugih principa dobrog upravljanja.

Misija Ministarstva je da poveća lokalnu autonomiju i ojača sposobnost opština da, kroz aktivno učešće građana i demokratsko predstavljanje, obezbede usluge sa niskim troškovima kako bi poboljšali kvalitet života, sigurnost i lokalnu ekonomiju.

UVOD

Socijalni audit, koji sprovodi KLGI - Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu, uz podršku Ministarstva za Administraciju Lokalne Vlasti Kosova ((MALS)), ima za cilj jačanje partnerstva između lokalne vlasti, civilnog društva i preduzetnika kako bi se stvorilo aktivno, inkluzivno i kohezivno građanstvo.

Ovaj izveštaj je pripremila Grupa za socijalni audit, koja je sastavljena od predstavnika različitih društvenih slojeva, uključujući žene, muškarce, mlade, starije osobe, kao i osobe sa različitim profesijama i društvenim statusima u opštini Ranillug.

Projekat koji je audituje grupa:

Izgradnja Turističkog Informativnog Centra

Izveštaj predstavlja metodologiju koju je primenila Grupa za socijalni audit, uključujući:

- i. Prikupljanje informacija; obezbeđivanje ugovora; analiza ugovora prema parametrima, upoređivanje sa modelima i standardima;
- ii. Terenski monitoring; sastanci sa korisnicima i prikupljanje okolinskih informacija (preduzetnici, slučajni građani, kao i stručnjaci);
- iii. Izrada nalaza i preporuka; kao i
- iv. Adresiranje/potvrđivanje nalaza na sastanku sa opštinom.

Institut KLGI (Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu), kroz socijalni audit, ima tri cilja:

1. Povećanje informacija i znanja o socijalnom auditu;
2. Uključivanje građana u lokalne javne procese;
3. Izgradnja praksi za kontinuirano javno angažovanje.

PROFIL OPŠTINE

Ranillug

Zona i Stanovništvo

Opština Ranillug se nalazi u istočnom delu Kosova. Prostire se na površini od oko 69 km² i obuhvata 13 sela i 3 naselja.

Prema popisu stanovništva na Kosovu iz 2024. godine, ukupan broj stanovnika bio je 2.481 stalnih stanovnika.

Struktura Vlasti i Politička Slika

Ukupan broj registrovanih birača u opštini Ranillug na poslednjim lokalnim izborima u novembru 2021. godine bio je 4.884, uključujući birače van Kosova. Učešće na izborima bilo je 55% ili 2.638 birača (izvor: Centralna izborna komisija).

Sastav Opštinskog Saveta:

1. Legislativa

Opštinski savet: 15 mesta

Rezultati izbora:

SL – Srpska Lista

100% 15

2. Izvršna vlast

Predsednica opštine: Katarina Ristić-Ilić (SL)

Opštinske direkcije: 13

BUDŽETSKI PRIHODI

Kategorija	Vrednost
Kategorija	106,698€
a. Prihodi iz vlastitih izvora	
b. Opšti grant	1,232,025€
c. Specifični grant za obrazovanje	728,337€
d. Specifični grant za zdravstvo	332,489€
Ukupno	2,399,549€

BUDŽET PO KATEGORIJAMA

Kategorija	Vrednost
a. Plate i dnevnica	1,604,053€
b. Roba i usluge	310,92€
c. Opštinske izdavanje	54,800€
d. Subvencije i transferi	100,000€
f. Kapitalne investicije	329,770€

Opština Ranillug ima:

Ukupni budžet: 2,399,549€

Opštinski tim: 201

KONCEPTI SOCIJALNOG AUDITA

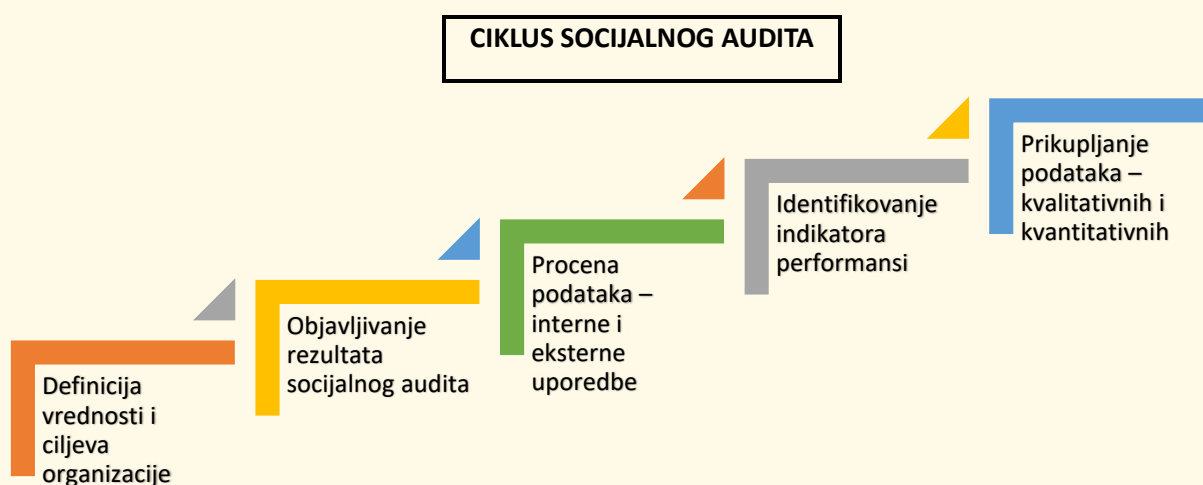
Socijalni audit je jedan od alata za informisanje, uključivanje i angažovanje građana u opštinske procese. Takođe, to je jedna od metoda konstruktivnog doprinosa aktera (građana, civilnog društva, interesnih grupa), posebno krajnjih korisnika opštinskih investicija.

Ovaj proces ima za cilj da uzajamno doprinosi u dve dimenzije: sa jedne strane, da proširi informacije, znanje i uključivanje građana u sve faze razvoja komunalnih investicija (planiranje, implementacija, monitoring i evaluacija); a sa druge strane, da poveća interes lokalnih vlasti za jačanje vlasništva i direktnog doprinosa građana u komunalnim investicijama. Fokus je na povećanju nivoa performansi opština, u svim fazama kapitalnih investicija, kroz doprinos i monitoring građana.

Socijalni audit je u duhu principa dobrog upravljanja, obezbeđujući da lokalne vlasti uzimaju u obzir potrebe, zahteve i javne interese u procesima kreiranja politika i donošenja odluka na lokalnom nivou. Takođe, osigurava principe inkluzije i socijalne kohezije u opštinama. Socijalni audit dobija potpuno značenje kada javnost ima informacije, uključena je i ima ulogu u procesima kreiranja lokalnih politika. Osim uobičajenih alata i mehanizama, socijalni audit ima karakter zajedničkog dizajniranja i zajedničkog stvaranja lokalnih politika. Kao akter, on preuzima i ulogu posmatrača i evaluatora implementacije i stvarnog uticaja komunalnih investicija. Na taj način, osnovni cilj je da se ojača međusobno poverenje između građana i lokalnih vlasti.

Institut KLGI (Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu), tokom ovog ciklusa socijalnog audita, stavio je u fokus prenos vlasništva procesa na lokalne organizacije i aktiviste, čime se obezbeđuje održivost i kontinuitet procesa. Istovremeno, cilj je da se lokalnim vlastima pruže metodologije, alati i kapaciteti kako bi proširile socijalni audit i na druge komunalne projekte.

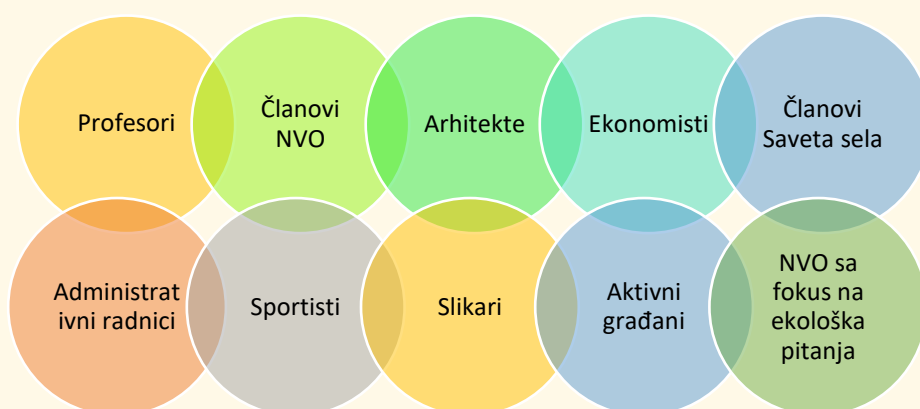
Kako bi obezbedio što efikasniji pristup implementaciji, Institut KLGI (Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu), angažovan je u tri (3) dimenzije: i. auditne grupe odražavaju inkluzivnost građana; ii. prepoznavanje vrednosti i interesa lokalne zajednice; iii. integracija prvih dveju sa procesima, praksama i mehanizmima opštine.

PROCES SOCIJALNOG AUDITA

Prvi sastanak - Osnivanje Grupe za socijalni audit u Ranilugu

Počevši od, 28. juna 2024. godine održan je koordinacioni sastanak i obuka za šest (6) partnerskih organizacija uključenih u proces socijalnog audita. Grupa za socijalni audit u Ranilugu je osnovana 6. avgusta 2024. godine. Na prvom sastanku učestvovalo je 13 građana, uključujući 11 muškaraca i 2 žene. Grupa za audit bila je raznolika, sa različitim godinama, profesijama, predstavnicima i odgovornostima. Istovremeno, obuka za socijalni audit održana je u tri sesije (upoznavanje sa zakonodavstvom o lokalnoj samoupravi i analiza ugovora); koncepti i metodologija socijalnog audita; primeri i prakse.

Drugi sastanak

Drugi sastanak održan je 02.10.2024. Na ovom sastanku učestvovalo je 13 osoba, 10 muškaraca i 3 žene. Grupa za socijalni audit bavila se metodologijom, fazom implementacije ugovora, i izvršila opštu analizu kriterijuma, principa i standarda javnih investicija.

Poseta na terenu/Treći sastanak

Poseta na terenu organizovana je 13.11.2024. Na ovom sastanku učestvovalo je 9 osoba, od kojih 8 muškaraca i 1 žena. Tokom ovog sastanka posetili smo lokaciju izgradnje:

Izgradnja Turističkog Informativnog Centra

Članovi Grupe za socijalni audit podelili su uloge: vođenje evidencije, ankete (o životnoj sredini, inženjerskom delu, rodnoj osetljivosti, ugroženim grupama, poslovima); fotografisanje nalaza. Tokom posete, Grupa za socijalni audit napravila je fotografije i izvršila procenu prema kapacitetima i znanjima koje je svaki od članova dao u verziji nalaza, preporuka i pozitivnih uočenih rezultata. Grupa za socijalni audit saglasila se da svi nalazi i preporuke sa posete terenu budu razmotreni na narednom sastanku sa predsednikom opštine.

Sastanak sa opštinom/prezentacija i potvrda nalaza i razmena preporuka

Četvrti sastanak sa opštinom održan je 29. januara 2025. Grupa za socijalni audit u Ranilugu podelila je nalaze i preporuke sa potpredsednicima opštine za pratiti projekat. Opština je razmotrila nalaze i preporuke i podelila komentare na sastanku, koji su reflektovani u finalnom izveštaju.

IZVRŠNI REZIME

Tokom perioda jun 2024- februar 2025, Institut KLGI- (Kosovski Institut za Lokalnu Samoupravu), uz podršku MALS- (Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave), sproveo je proces socijalnog audita u šest (6) opština, deo finansiranja putem komunalnog granta za performanse, uključujući i Ranillug.

U opštini Ranillug, sledeći projekat je prošao kroz proces socijalnog audita:

- **Izgradnja Turističkog Informativnog Centra**

Institut KLGI je odabrao partnersku organizaciju i koordinatora za opštinu Ranillug, uključujući ih u platformu www.klgi-platform.com gde su podeljeni i implementirani zadaci u sledećoj sekvenci: koordinatori, nakon ocene geografske rasprostranjenosti projekata kao i njihove strukture (putevi, parkovi, pešačke staze, sportski tereni, oprema za potrebe opštine i drugi infrastrukturni radovi), identifikovali su i odabrali građane (aktiviste, članove civilnog društva, članove lokalnih saveta, profesionalce, predstavnike ili direktne članove nedovoljno zastupljenih grupa i krajnje korisnike); Institut KLGI i koordinator su odredili i pripremili prvi sastanak/trening, nakon kojeg je ponovo procenjena potreba za proširenjem grupe nakon početne analize projekta i stvoren je elektronski komunikacioni tim; koordinator i tim su odredili drugi sastanak/posetu terenu, konsultujući korisnike i prikupljajući informacije iz okruženja od preduzetnika, slučajnih građana i stručnjaka; nakon prikupljanja informacija sa terena, na trećem sastanku su pripremljeni nalazi i donete preporuke; na sastanku sa opštinom adresirani su/potvrđeni nalazi i predstavljene preporuke sa procesa socijalnog audita.

U projektu Izgradnja Turističkog Informativnog Centra, Grupa za socijalni audit fokusirala se na sledeće aspekte: značaj projekta za zajednicu, uključivanje zajednice u proces odabira projekata, kvalitet realizovanog projekta, informisanje zainteresovanih grupa i implementaciju projekta. Nakon održavanja prvog sastanka, Grupa za socijalni audit je konstatovala da opština nije imala ovaj projekat kao predlog od građana na javnim saslušanjima tokom 2023. ili 2024. godine, te da radovi nisu počeli na vreme zbog nedostatka sredstava i nedostatka interesovanja od strane ekonomskih operatera da učestvuju u tenderu sa ponuđenom cenom. Nakon povećanja planirane vrednosti ugovora od strane opštine, u postupku tendera sa cenom od 51.710,48 €, izabrani su ekonomski operateri AGI-DANI shpk u konzorcijumu sa operatorom EL-BAU shpk.

Nakon drugog sastanka, Grupa za socijalni audit je postavila pitanja kao što su: razvoj konsultacija sa građanima ili fokus grupama za projekat, uključujući i prikupljanje komentara o uticaju na životnu sredinu. Takođe su se razmatrala pitanja koja se odnose na osobe sa invaliditetom, uključujući stepenice i pristup putem puta. Pored ugovora, izvršena je procena kako će projekat funkcionisati, uzimajući u obzir nedostatak pristupa javnim uslugama, uključujući mrežu energije, vodovod i kanalizaciju. Interes je bio proširen i na celokupni projekat, uključujući i dečji park i prateće prostore.

*Detalji su predstavljeni u delu nalaza, preporuka i komentara opštine.

KORACI PROCESA DRUŠTVENOG AUDITIRANJA

Proces društvenog audita odnosi se na metodologiju rada koja uključuje:

- **Prikupljanje informacija** – obezbeđivanje ugovora; analiza ugovora prema parametrima, upoređivanje sa kriterijumima, principima i standardima;
- **Posete/monitoring na terenu** – sastanci sa korisnicima i prikupljanje informacija iz okoline (poslovni subjekti, slučajni građani, kao i stručnjaci) i komentari članova grupe;
- **Rad grupe društvenog audita** – izrada nalaza i preporuka;
- **Sastanak sa opštinom** – adresiranje/potvrđivanje nalaza na sastanku sa opštinom i deljenje preporuka.

METODOLOGIJA

Izbor projekata, Opština i grupe za društveni audit.

Institut KLGI, u skladu sa Aneksom I ugovora (KLGI – MAPL), uzimajući spisak projekata koji su sufinansirani od strane Ministarstva za administraciju lokalne samouprave i opština u okviru granta za performanse opština. Ovo pravilo se primenjuje u tri (3) opštine (Viti, Skenderaj i Kačanik), sa po dva projekta u tri (3) opštine (Drenas, Shtime i Ranillug) sa jednim projektom sufinansiranim od strane šeme granta za performanse opština. Opštine u kojima je sproveden društveni audit nude pregled opšteg lokalnog konteksta, imajući u vidu da su uključene velike i male opštine, pogranične opštine, opštine sa velikim i malim geografskim prostornim obuhvatom, sa različitim predstavništvima etničkih zajednica.

Institut KLGI je proces selekcije grupa za društveni audit proširio na tri nivoa i dimenzije:

i. Selekcija koordinatora, aktivista ili angažovanih u lokalnoj zajednici; ii. Sveobuhvatnost (raznolikost) unutar grupe za društveni audit; iii. Proširenje grupe za društveni audit, u skladu sa kontekstom i strukturom praćenih projekata (parkovi, putevi, sportski tereni, investicije u okolinu), obezbeđujući uključivanje krajnjih korisnika.

Fokus grupe za društveni audit u Ranilugu

U projektu izgradnje Turističkog Informativnog centra, grupa za društveni audit odlučila je da se fokusira na sprovođenje projekta od procene detalja projekta i ugovora, dinamike radova, ekološke efekte i uticaja na zajednicu, kao i povezanost sa celokupnim projektom za oblast i turistički potencijal.

Pokazatelji performansi koje je pripremila Grupa za društveni audit za praćeni projekat su:

1. Da li je implementacija pratila jasan akcioni plan?
 2. Da li je bilo kašnjenja u realizaciji projekta?
 3. Kako je budžet realizovan u poređenju sa planom?
 4. Koje su preporuke za dalja poboljšanja projekta?
 5. Da li postoje specifične žalbe u vezi sa projektom?
 6. Da li je bilo okolinskih problema koji su ometali realizaciju projekta?
- Koji su standardi korišćeni tokom projektovanja i implementacije projekta?

Osim pokazatelja za ocenu implementacije, monitori su prikupili podatke o uticaju na životnu sredinu:

- [1] Da li projekat/usluga utiče na degradaciju životne sredine?
- [2] Da li projekat/usluga utiče na kvalitet vode?
- [3] Da li projekat/usluga utiče na seču šuma?
- [4] Da li projekat/usluga utiče na floru ili faunu?

Zahtevi za Informacije/Dokumenta za Opštinu

- Ugovori su obezbeđeni putem pristupa javnim dokumentima;
- Takođe, obezbeđeni su detaljni plan i vizuelni plan.

Specifična pitanja postavljena za opštinu:

- Da li je bilo konsultacija sa građanima ili određenom grupom za zaštitu životne sredine pre izrade projekta?
- Kada su projektovani stepenici/ WC-e, da li je uzeta u obzir pristupačnost za osobe sa invaliditetom i majke sa kolicima?
- Da li je u tehničkom delu projekta uzeto u obzir asfaltiranje pristupnog puta?
- Kada je planirana investicija?
- Zašto tokom izrade projekta nije uzeta u obzir izgradnja prateće infrastrukture?
- Da li su planirani drugi projekti ili intervencije u tom prostoru ili oblasti kako bi se otklonile ove nedostatke?

O PROJEKTIMA

Projekat:	Izgradnja informativnog turističkog centra Broj ugovora: 661-24-9903-5-2-1
Ukupni trošak radova	51,710.48 €
Status ugovora	U procesu
Datum potpisa	17. oktobar 2024.

Ugovorni organ: Opština Ranillug

Ekonomski Operator: Konzorcijum AGI-DANI sh.p.k i EL-BAU sh.p.k.

OPŠTA REKAPITULACIA

BR.	Kategorije	Iznos €
1	Pripremni radovi	899,96
2	Zemljični radovi	1,899.04
3	Konstrukcija krova i pokrivača	7,028.67
4	Betonski radovi	8660.63
5	Zidarski radovi	4,311.73
6	Armaterski radovi	6,239.35
7	Keramičarski radovi	5,365.58
8	Stolarski radovi	3,899.91
9	Molerajski radovi	2,150.54

*Opšti rezime od EO-ekonomski opertaor: Radovi se očekuju da budu završeni u okviru rokova predviđenih ugovorom.

*Opšti rezime od UO-ugovorni organ: Ugovor sadrži detaljan projekat i deo je šireg plana za to područje.

GLAVNE NALAZE

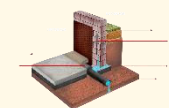
Izgradnja Turističkog Informativnog Centra

Kao opšti zaključak, treba istaći da je ovaj projekat deo plana ulaganja u toj oblasti i kao takav ima detaljan projekat, uključujući i vizuelni. Tokom audita, opština je pružila detaljne informacije. Takođe, tokom terenskog obilaska imala je profesionalni pristup, kako bi obezbedila informacije od menadžera ugovora i ugovorne kompanije.

Projekat predstavlja potencijal za turistički razvoj. Međutim, konstatuje se da postoje nedostaci kako u celokupnom projektu, tako i u specifičnom delu uključenom u društveni audit.

Na prvom pregledu projekta, grupa društvenog audita je konstatovala da nedostaje tabela sa opisom projekta, investitorom, iznosom finansiranja i trajanjem.

U fazi u kojoj su radovi bili, primećeno je da zaštitni kanal, odvodni sistem objekta, još uvek nije bio završen, dok je odvodnja vode bila u fazi izgradnje.

Projekat je adaptiran u delu pristupa sa stepenicama zbog usklađivanja sa terenom. Kao takav, prilagođene su i nagibe za osobe sa invaliditetom i majke sa kolicima.

Turistički informativni centar je projektovan da se gradi od materijala koji odgovaraju okolini, kako sa estetskog, tako i sa funkcionalnog aspekta.

Izvan projekta:

Turistički informativni centar, kao i deo projekta rekreativnog parka, nemaju pristup mreži vodovoda, električne energije i fekalnih voda. Što se tiče odvodnje fekalnih voda, planirano je da se izgrade septičke jame.

Put koji vodi do rekreativnog parka i Turističkog informativnog centra nije asfaltiran, ali je održavan šljunkom. S druge strane, prostor projekta je smešten na opštinskoj imovini.

Turistički informativni centar, kao i sam rekreativni park, još uvek nemaju jasno definisano upravljanje. Do ove faze nisu bile sprovedene konsultacije sa zainteresovanim stranama (kao što su ekološke organizacije ili druge grupe).

Evidentirano je da se područje gradilišta koristi i kao lovno područje. Kao takvo, može predstavljati rizik za korisnike.

Nema posebnog projekta za označavanje staza, jer deo prostora uključuje i privatne parcele.;

Izvan projekta, za Rekreativni park postoji poseban projekat koji se sufinansira od strane opštine i Ministarstva kulture, omladine i sporta. Na tom području, paralelno se izvode radovi i na rekreativnim igralištima, pri čemu drveće nije bilo pogođeno radovima. Takođe, korišćeni materijali su prilagođeni okolini (posebno držači za užad za penjanje).

Kao primer, da bi se videlo kako dizajn utiče na detalje u implementaciji projekata, postavljena su pitanja i o standardima materijala, posebno onih koji se odnose na bezbednost.

PREPORUKE

"Izgradnja Turističkog Informativnog Centra"

Postavljanje informativne table na lokaciji projekta

- Instalirati informativnu tablu koja sadrži opis projekta, ime investitora, iznos finansiranja i trajanje radova, kako bi se povećala transparentnost i informisanost javnosti..

Povećanje sigurnosti na gradilištu

- Osigurati da auditne grupe i posetioci poštuju sigurnosne mere predviđene ugovorom

Završetak zaštitnog i drenažnog kanala

- Osigurati da zaštitni i drenažni kanal budu efikasno završeni kako bi se izbegla oštećenja od površinskih voda. Takođe, ubrzati radove na kanalisanju i odvodu voda

Osiguranje pristupa osnovnim infrastrukturnim mrežama

- Preduzeti korake za povezivanje Turističkog informativnog centra sa mrežama vodosnabdevanja, električne energije i kanalizacije. Alternativno, razviti održiva rešenja poput instalacije septičkih jama, sistema za sakupljanje kišnice i solarnih panela.

Asfaltiranje puta radi poboljšanja pristupa.

- Ispitati mogućnost asfaltiranja puta koji vodi do Turističkog informativnog centra i Rekreativnog parka kako bi se olakšao pristup i povećala upotrebljivost za posetioce

Jasno određivanje upravljanja i održavanja

- Izraditi jasan plan upravljanja i održavanja za Turistički informativni centar i Rekreativni park, uključujući konsultacije sa zainteresovanim stranama kao što su ekološke organizacije i lokalne zajednice.

Eliminacija rizika od lova u tom području.

- Zabraniti lov u okolnom području, kao i postaviti oznake ograničenja kako bi se osigurala sigurnost korisnika Parka i Centra.

Dizajniranje označavanja staza

- Izraditi poseban projekat za označavanje staza, uzimajući u obzir korišćenje privatnih parcela i koordinaciju sa njihovim vlasnicima.

Promovisanje pristupačnosti za sve korisnike

- Osigurati sveobuhvatan pristup Turističkom informativnom centru i Rekreativnom parku za osobe sa invaliditetom i majke sa kolicima, uključujući put i prostore u rekreativnom parku.

Povećanje svesti o turističkoj vrednosti projekta

- Organizovati kampanje za podizanje svesti i promociju kako bi se informisala javnost i povećala vidljivost turističkog potencijala u ovoj oblasti.

KOMENTARI OPŠTINE

Opšti komentari

Na sastanku sa opštinom, Grupa društvenog audita je predstavila nalaze i podelila preporuke. Zamenici načelnika opštine, zajedno sa timom, pozvali su i izvođača radova na sastanak. Diskusija je obuhvatila tri nivoa: projektovanje, implementaciju na terenu i predloge van okvira projekta. Opština je adresirala specifične nalaze i preporuke.

Specifični komentari:

Preporuka: Postavljanje informativne table na lokaciji projekta.

- **Komentar opštine:** Opština se složila sa nalazom i preporukom i smatra da je postavljanje informativne table na lokaciji projekta korisno. Takođe, slaže se da će ovaj nalaz biti ozbiljno adresiran kako bi se obezbedilo da građani imaju pristup informacijama o projektu. Što se tiče biciklističkih staza i avanturističkog parka, informativne table o projektu su već postavljene.

Preporuka: Povećanje sigurnosti na gradilištu.

- **Komentar opštine:** Što se tiče ovog nalaza, opština je prihvatila preporuku da se poveća sigurnost na gradilištu, a predstavnici su se obavezali da će obezbediti dodatnu pažnju u pogledu alata i sredstava koja omogućavaju sigurnost na gradilištu.

Preporuka: Završetak zaštitnog i drenažnog kanala.

- **Komentar opštine:** Opština konstatuje da će razmotriti mogućnost da se tokom izgradnje sistema za sakupljanje voda uključi i postavljanje kanalizacionog sistema. Osim toga, opština dodaje da je takođe važno instalirati javnu rasvetu.

Preporuka: Osiguranje pristupa osnovnim infrastrukturnim mrežama.

- **Komentar opštine:** Opština je planirala otvaranje bunara za snabdevanje vodom, septičke jame, kao i postavljanje solarnih panela, dok se ne obezbedi pristup osnovnim infrastrukturnim mrežama (vodovod, kanalizacija, energija).

Preporuka: Asfaltiranje puta kako bi se poboljšao pristup.

- **Komentar opštine:** Opština prihvata ovu preporuku i obavezala se da će je adresirati. Takođe, konstatuje da su osim Turističkog informativnog centra, planirali izgradnju avanturističkog parka, a u njegovoj blizini je izgrađena i biciklistička staza dužine 6 km.

Preporuka: Jasno određivanje upravljanja i održavanja.

- **Komentar opštine:** Opština, iako smatra ovu temu važnom, planira da izradi plan upravljanja imovinom, ali to će se moći realizovati tek kada se obezbede sredstva sa centralnog nivoa. Finansiranje predstavlja problem jer je opština mala i ima nedovoljan budžet da odmah realizuje sve projekte.

Preporuka: Eliminacija rizika od lova u tom području.

- **Komentar opštine:** Opština izjavljuje da to područje nije lovna zona, već se u njemu nalazi samo lovačka kuća. Ipak, biće postavljene informativne table koje zabranjuju lov u tom području i oko lovačke kuće.

Preporuka: Projektovanje označavanja staza.

- **Komentar opštine:** Što se tiče označavanja, opština konstatuje da može doći do određenih manjkavosti koje će biti adresirane, ali smatra da predstavljaju mali problem u poređenju sa celokupnim projektom.

Preporuka: Promovisanje pristupačnosti za sve korisnike.

- **Komentar opštine:** Opština izjavljuje da je u fazi projektovanja puta koji vodi do Turističkog informativnog centra i Rekreativnog parka.

Preporuka: Povećanje svesti o turističkoj vrednosti projekta.

- **Komentar opštine:** U vezi sa ovom preporukom, opština je smatra opravdanom i konstatuje da su angažovani na promociji projekta, navodeći da: svakodnevno radimo sa porodicama i građanima kako bismo ih informisali o mogućnostima korišćenja parka za različite događaje i aktivnosti.

LISTA GRUPE DRUŠTVENOG AUDITA

Br.	Ime i Prezime	Organizacija/Profesija
1	Aleksandar Nedeljković	Koordinator grupe
2	Zoran Stanković	Aktivista
3	Aleksandar Stojanović	Aktivista
4	Milena Stević	Aktivista
5	Boki Đorđević	Aktivista
6	Goran Ariftonović	Aktivista
7	Kadri Nuhiu	Aktivista
8	Rinor Ajeti	Aktivista
9	Goran Jevtić	Aktivista
10	Zecirja Hoda	Aktivista
11	Nenad Stević	Aktivista
12	Anica Nisić	Aktivista
13	Irena Stanković	Aktivista

